

Priročnik za življenjsko zavarovanje s pravnimi osnovami

Mojca Budimir

LJUBLJANA 2008

VSEBINA

Predgovor	13
1 UVOD	19
2 ZGODOVINA ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA	21
2.1 Razvoj življenjskega zavarovanja v svetu	21
2.2 Razvoj življenjskega zavarovanja v Sloveniji	22
2.3 Pozitivni učinki življenjskega zavarovanja	24
3 SPLOŠNO O ŽIVLJENJSKEM ZAVAROVANJU	25
4 NAMEN ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA	29
5 OBLIKE ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA	31
5.1 Zavarovanje za primer smrti oziroma rizično življenjsko zavarovanje	33
5.2 Zavarovanje za primer doživetja	33
5.3 Mešano življenjsko zavarovanje	34
5.4 Naložbeno življenjsko zavarovanje	36
5.5 Rentno zavarovanje	39
6 DODATNO ZAVAROVANJE PRI ŽIVLJENJSKEM ZAVAROVANJU ...	41
6.1 Splošno o nezgodnem zavarovanju pri življenjskem zavarovanju kot najbolj pogosti obliki dodatnega zavarovanja	41
6.1.1 Vrste nezgodnega zavarovanja	42
6.1.2 Stranke zavarovalne pogodbe nezgodnega zavarovanja	43
6.1.3 Obseg kritja nezgodnega zavarovanja	43
6.1.4 Pojem nezgode	44
6.1.5 Zavarovalna vsota nezgodnega zavarovanja	47
6.1.6 Prenehanje nezgodnega zavarovanja	48
6.1.7 Zavarovalni primer pri nezgodnem zavarovanju ...	48
6.2 Zavarovanje za primer kritičnih bolezni	49
6.2.1 Stranke zavarovalne pogodbe zavarovanja za primer kritičnih bolezni	49

6.2.2	Obseg kritja pri zavarovanju kritičnih bolezni	50
6.2.3	Zavarovalni primer pri zavarovanju kritičnih bolezni	50
7	NA KAJ JE TREBA BITI POZOREN PRED SKLENITVIJO ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA	51
7.1	Varnost naložb	52
7.2	Donosnost naložb	52
7.3	Likvidnost naložb	53
7.4	Fleksibilnost naložb	54
7.5	Davčna zakonodaja	54
7.5.1	Zakon o davku od prometa zavarovalnih poslov . . .	55
7.5.2	Zakon o davku na dodano vrednost	56
7.5.3	Zakon o dohodnini	57
7.5.4	Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb	61
7.6	Zaščita pred inflacijo	66
7.7	Velikost zavarovalne vsote	67
7.8	Stroški pri življenjskem zavarovanju	68
8	ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE IN DRUGE NALOŽBENE OBLIKE . . .	69
8.1	Primerjava med klasičnim in naložbenim življenjskim zavarovanjem kot najbolj pogostima oblikama zavarovanja . . .	69
8.2	Primerjava med vzajemnimi skladi in življenjskim zavarovanjem	71
8.3	Primerjava med individualnim vlaganjem v vrednostne papirje in naložbenim življenjskim zavarovanjem	72
9	SPLOŠNA PRAVNA UREDITEV ZAVAROVALNE POGODBE ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA	77
9.1	Pravni viri, ki urejajo življenjsko zavarovanje	77
9.1.1	Zakonski viri	77
9.1.2	Avtonomni viri	78
9.2	Temeljna načela obligacijskega prava	80
9.2.1	Načelo proste udeležbe v zavarovalnih razmerjih	80
9.2.2	Sodelovanje in solidarnost v zavarovalnih razmerjih	81
9.2.3	Načelo prepovedi obogatitve	82
9.2.4	Varstvo potrošnikov	82
9.2.5	Svoboda urejanja obligacijskih (zavarovalnih) razmerij	82
9.2.6	Enakopravnost udeležencev v obligacijskih (zavarovalnih) razmerjih	82

9.2.7	Načelo vestnosti in poštenja	83
9.2.8	Prepoved zlorabe pravic	83
9.2.9	Načelo enake vrednosti dajatev	83
9.2.10	Prepoved povzročanja škode	84
9.2.11	Dolžnost izpolnitve obveznosti	84
9.2.12	Ravnanje pri izpolnjevanju obveznosti in uveljavljanju pravic	84
9.2.13	Mirno reševanje sporov	85
9.2.14	Kogentna narava zakonskih zavarovalnih določb ...	85
9.2.15	Dobri poslovni običaji	86
9.3	Razlaga zavarovalne pogodbe	86
10	ZAVAROVALNA POGODBA	89
10.1	Splošno o zavarovalni pogodbi	89
10.1.1	Definicija zavarovalne pogodbe	89
10.1.2	Značilnosti zavarovalne pogodbe	90
10.1.3	Stranke zavarovalne pogodbe	91
10.1.4	Predmet zavarovanja	94
10.1.5	Zavarovalni primer	94
10.1.6	Sklenitev zavarovalne pogodbe	95
10.1.6.1	Ponudba	96
10.1.6.2	Sprejem ponudbe	96
10.1.6.3	Oblika zavarovalne pogodbe	97
10.1.6.4	Zavarovalna polica	97
10.1.6.5	Začetek zavarovalnega kritja	98
10.1.7	Obveznosti pogodbenih strank	99
10.1.7.1	Obveznosti zavarovanca oziroma zavarovalca zavarovanja	99
10.1.7.1.1	Prijava okoliščin, ki so pomembne za ocenitev nevarnosti	99
10.1.7.1.2	Plačilo premije	100
10.1.7.1.3	Obveščanje zavarovalnice o spremembah nevarnosti	101
10.1.7.1.4	Obvestitev zavarovalnice o zavarovalnem primeru	101
10.1.7.1.5	Preprečevanje in reševanje zavarovalnega primera	102
10.1.7.2	Obveznosti zavarovalnice	102
10.1.7.2.1	Obveznost zavarovalnice, da nastopa kot dober gospodar	103
10.1.7.2.2	Zavarovalni pogoji	103

10.1.7.2.3	Obveščanje zavarovalcev ob sklenitvi zavarovalne pogodbe	104
10.1.7.2.4	Obveščanje zavarovalcev v času trajanja zavarovalne pogodbe	105
10.1.7.2.5	Izplačilo zavarovalnine	105
10.1.8	Reševanje sporov	106
10.1.9	Prenehanje zavarovanja	107
10.1.9.1	Prenehanje zavarovalne pogodbe s potekom časa	107
10.1.9.2	Prenehanje zavarovalnega predmeta	108
10.1.9.3	Stečaj	108
10.1.9.4	Namerne neresnične prijave ali zamolčanja	109
10.1.10	Zastaranje terjatev iz naslova zavarovalnih pogodb življenjskega zavarovanja	109
10.2	Osebno zavarovanje	110
10.2.1	Splošno	110
10.2.2	Polica življenjskega zavarovanja	110
10.2.3	Zavarovančeva starost	111
10.2.4	Trajanje zavarovalne pogodbe življenjskega zavarovanja	112
10.2.5	Premija in njeno plačilo	113
10.2.6	Osebno zavarovanje tretje osebe	114
10.2.7	Izključene nevarnosti	114
10.2.8	Pravice zavarovalca pred nastankom zavarovalnega primera	115
10.2.9	Koristi tretjih oseb iz življenjskega zavarovanja ...	118
10.2.9.1	Določitev upravičenca in preklic določila o določitvi upravičenca	118
10.2.9.2	Pravice upravičenca iz življenjskega zavarovanja ...	118
10.2.9.3	Položaj upnikov zavarovalca in zavarovanca	119
10.2.10	Plačilo zavarovalne vsote neupravičeni osebi	119
10.2.11	Kumuliranje zavarovalnine in zavarovalne vsote ...	120
10.3	Varstvo zavarovancev	120
11	ZAVAROVALNIŠKE GOLJUFIJE	123
11.1	Opredelitev pojma zavarovalniška goljufija	123
11.2	Dejavniki suma zavarovalniške goljufije	124
11.3	Vrste zavarovalniških goljufij	125
11.3.1	Interne zavarovalniške goljufije	125

11.3.2	Eksterne zavarovalniške goljufije	126
11.3.3	Organizirane zavarovalniške goljufije	127
11.4	Goljufije na področju osebnega zavarovanja	128
12	HITRI VODNIK DO USTREZNEGA ZAVAROVANJA	133
12.1	Ali potrebujemo življenjsko zavarovanje?	133
12.2	Ali potrebujemo nezgodno zavarovanje?	136
12.3	Katero zavarovanje potrebujemo?	138
12.4	Kakšna je primerna zavarovalna vsota?	139
13	OSNOVNI POJMI	143
14	BIBLIOGRAFIJA	151
14.1	Knjige, monografije in članki v znanstvenih, strokovnih in drugih publikacijah	151
14.2	Pravni predpisi in drugi akti	154
14.3	Viri, pridobljeni po internetu	155
15	STVARNO KAZALO	157